

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/192/2017
Identifikačné číslo spisu:	2508899852
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2508899852.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne V. G., narodenej XX. X. XXXX, bývajúcej v O., zastúpenej JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom so sídlom v Trnave, Námestie SNP 2, proti žalovaným 1/ L. B., narodenej X. X. XXXX, bývajúcej v A., Z., 2/ O. F., narodenej X. X. XXXX, bývajúcej v N., S. a 3/ O. O., narodenému XX. XX. XXXX, bývajúcemu v C., F., žalovaní 2/ a 3/ zastúpení advokátskou kanceláriou Fons iuris s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kominárska 2, 4, za ktorú koná ako konateľka advokátka doc. JUDr. PhDr. Adriána Švecová, PhD., o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7C/88/2008, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. februára 2017 sp. zn. 26Co/175/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/175/2015 z 28. februára 2017 a rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 7C/88/2008-340 z 20. novembra 2014 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Piešťany na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 20. novembra 2014 č. k. 7C/88/2008-340 určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou parcely č. XXX/X, druh pozemku - trvalý trávnatý porast vo výmere 8613 m², a parcely č. XXX, druh pozemku - orná pôda vo výmere 49076 m², zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie O.. Uplatnený určovací nárok považoval za opodstatnený poukazujúc na to, že je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to z dôvodu duplicitného zápisu vlastníckeho práva k označeným pozemkom, ktoré je zapísané jednak v prospech žalobkyne (na liste vlastníctva č. XXX. kat. úz. O.) a jednak v prospech žalovaných (na liste vlastníctva č. XXX kat. úz. O.). Zo zisteného skutkového stavu vyvodil záver, že žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo dedením po svojich rodičoch, ktorí ho nadobudli vydržaním k 1. 1. 1961, odvodzujúc svoju dobromyseľnú držbu od Výmeru o vlastníctve pôdy z 20. 4. 1948, vydaného bývalým Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán rozsudkom z 28. februára 2017 sp. zn. 26Co/175/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Potvrdenie prvoinštančného rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, stotožňujúc sa aj s jeho odôvodnením. Na doplnenie uviedol, že

žalovaní v priebehu celého konania nepreukázali neoprávnenosť držby zo strany právnych predchodcov žalobkyne.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 2/ a 3/ (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“). V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) C. s. p. namietali porušenie práva na spravodlivý proces, a to najmä nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu v dôsledku nedostatku jeho riadneho odôvodnenia. Vyčítali odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie v spojení s rozhodnutím prvoinštančného súdu je zmätočné, pretože list vlastníctva č. XXX, na ktorom majú byť zapísané parcely č. XXX/X a č. XXX., ku ktorým bolo určené vlastnícke právo žalobkyne, takéto parcely neobsahuje. Nie je ani jasné o aké parcely má ísť, či o parcely registra „C“ alebo parcely registra „E“. Žiadali preto rozsudok odvolacieho súdu a prípadne aj rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby ho dovolací súd ako oneskorene podané odmietol, resp. aby ho ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas (zo spisu je zrejmé, že dovolanie bolo urobené v elektronickej podobe dňa 1. 5. 2017, t. j. v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolaťom, a do desiatich dní bolo doručené súdu v listinnej podobe) a na to oprávnenými osobami, skúmajúc najprv splnenie podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na v poradí prvý uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f/ C. s. p.) zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 C. s. p., potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočnosťných vád uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu postupom odvolacieho súdu ako aj prvoinštančného súdu k naplneniu vady vyplývajúcej z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Ide o vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov v základnom konaní. Tento nedostatok bol založený čiastočnou rozpornosťou odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu a tým aj jeho nepresvedčivosťou a nejasnosťou. Keďže odvolací súd sa s takýmto odôvodnením prvoinštančného rozhodnutia stotožnil, bolo uvedenou vadou postihnuté aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu.

Rozpornosť odôvodnenia rozhodnutí súdov v základnom konaní sa týka riadnej identifikácie predmetu určovacieho nároku, t. j. presného a určitého označenia pozemkov, ku ktorým sa žalobkyňa domáhala určenia svojho vlastníctva tvrdiac, že k tým istým pozemkom je nesprávne (duplicitne) zapísané aj vlastnícke právo žalovaných. Súd prvej inštalácie na tretej strane odôvodnenia rozsudku v odseku 3 uvádza, že vlastnícke právo žalobkyne k pozemkom parcela č. XXX/X - trvalý trávnatý porast vo výmere 8613 m² a parcela č. XXX. - orná pôda vo výmere 49076 m² (ďalej aj sporné pozemky) je zapísané na liste vlastníctva č. XXX kat. úz. O. (tzv. originálnom liste vlastníctva). Na tej istej strane však v predposlednom odseku konštatuje, že podľa identifikácie parciel pozemnoknižnej parcele č. XXX zapísanej v pozemkovej knihe vo vložke č. 34 zodpovedajú, okrem iného, parcely č. XXX/X, XXX/X - X, XXX/X, XXX/X, XXX/X - XX a XXX/XX, ktoré sú nevysporiadané a nie sú zapísané v žiadnom liste vlastníctva registra „E“ alebo „C“ katastra nehnuteľností. Prvoinštančný súd teda v jednej časti odôvodnenia rozsudku (a aj v jeho výroku) vychádza zo záveru, že pozemok parcela č. XXX/X je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX, a v inej časti odôvodnenia to popiera záverom, že tento pozemok je neusporiadaný a nie je zapísaný v žiadnom liste vlastníctva registra „E“ alebo „C“. Rozpornosťou je postihnutý aj druhý odsek na siedmej strane odôvodnenia prvoinštančného rozsudku, v ktorom sa konštatuje dvojité zapísanie vlastníckeho práva k parcelám č. XXX/X a č. XXX na listoch vlastníctva č. XXX a č. XXX, hoci z odseku 5 na piatej strane je zjavné, že na liste vlastníctva č. XXX žiadna parcela č. XXX/X zapísaná nie je a parcela č. XXX, ku ktorej sa domáha žalobkyňa určenia vlastníctva, zjavne nie je totožná s parcelou s rovnakým číslom XXX zapísanou na liste vlastníctva č. XXX. Nepresvedčivosť odôvodnenia rozhodnutí súdov je daná aj nevysvetlením zápisu vlastníckeho práva sporných pozemkov na tzv. originálnom liste vlastníctva, a to v súvislosti s platnou právnou úpravou týkajúcou sa zápisov vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorá pod parcelou rozumie geometrické určenie a polohové určenie a zobrazenie pozemku v katastrálnej mape, v mape určeného operátu alebo v geometrickom pláne s vyznačením jej parcelného čísla /§ 3 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)/ a podľa ktorej kataster obsahuje, okrem iného, údaje o geometrickom určení nehnuteľností, parcelné čísla a údaje o parcelách registra „C“ evidovaných na katastrálnej mape a údaje o parcelách registra „E“ evidovaných na mape určeného operátu (§ 7 písm. a/ a b/ katastrálneho zákona). Z odôvodnenia rozhodnutí tiež nevyplýva, s ktorými pozemkami, ku ktorým má byť duplicitne zapísané vlastnícke právo v prospech žalovaných na liste vlastníctva č. XXX, resp. s ktorými ich časťami majú byť totožné sporné pozemky, ktoré, ako tomu nasvedčuje obsah spisu, mali vzniknúť vyčlenením z pôvodných pozemnoknižných parciel zapísaných v pozemkovej knihe vo vložke č. 34 pre kat. úz. O..

10. Označené nedostatky sú pritom zásadné, pretože bez ich odstránenia nie je možné zaujať stanovisko v otázke riadnej identifikácie sporných pozemkov, ich stotožnenia s pozemkami žalovaných a v otázke duplicitného zápisu vlastníckeho práva k nim. To zároveň neumožňuje posúdenie základného procesného predpokladu určovacej žaloby, ktorým je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Podľa ustálenej súdnej praxe platí, že naliehavý právny záujem na žalobe o určenie vlastníctva nie je daný, ak nesmeruje proti všetkým osobám, ktoré sú ako vlastníci zapísané v katastri nehnuteľností. Inak by sa totiž postavenie žalujúcej strany nestalo istým, resp. by sa príliš nezlepšilo, pretože pre tých, ktorí by v konaní nevystupovali, by prípadný vyhovujúci rozsudok nebol záväzný.

11. Porušením procesného práva dovolateľov na riadne odôvodnenie rozsudku tak prvoinštančného ako aj odvolacieho súdu bolo porušené ich základné právo na spravodlivý proces vyplývajúce z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čo zakladá vadu v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok prvoinštančného súdu v celom rozsahu zrušil (§ 439 písm. a/ a § 449 ods. 1 a 2 C. s. p.) a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.). Dovolacím dôvodom uplatneným podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci sa nezaoberal, pretože by to vzhľadom na povahu vady, pre ktorú boli zrušené rozsudky súdov v základnom konaní, bolo predčasné. V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia, znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.